

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 16. De multiplici voti diuisione,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

solum quando voti materia spectat ad religionem; vt quado votum sit de fundendis precibus, aut de sacrificando: sed etiam quando ea pertinet ad alias virtutes: vt ad charitatem, aut ad abstinendam: quia vouere aliquid cuiusmodi, non est actus elicitus ab alia virtute, quam a religione, iuxta communem sententiam, vt meminit Suarez in citato lib. 1. cap. 15. in quo late differit de eadem re.

213.

Ne tamen hinc colligas non esse vera vota, quae sunt Sanctis: quoniam recte dici potest, talia vota fieri Deo, quatenus ipse est in Sanctis, & ad ipsius honorem pertinent obsequia, quae Sanctis ipsis deferuntur, tanquam iis qui sunt per ipsum sancti, & in quibus honoratur pie, sicut & laudatur, iuxta illud Psal. vltimi, Laudate Dominum in Sanctis eius. De qua re Caietanus ad citatum D. Thomae articulum 5. versu, In responsione ad 3. & Sorus in fine cit. art. tertij, ac latius Suarez in sequenti cap. 16. Declaratur autem exemplo iuramentorum factorum per creaturas. Ea enim de felicitate vereque iuramenta censenda sunt, per tradita in appendice ad praecedens cap. 2. si intelligantur fieri resp. ad verum Deum; sicut intelliguntur dum fiunt a Christianis. Pari ergo ratione licita vereque vota esse possunt ea, quibus Deo vouetur in suis Sanctis. Sicut ergo cum Sanctos oramus, Deum principaliter oramus, etiam proxime & immediate oramus Sanctos ipsos: ita etiam quando vouemus Sanctis: principaliter, et si mediate, vouemus Deo, a quo speramus nos imperaturos per Sanctorum intercessionem, quod petimus: vt ex eo patet, quod vota Sanctis fiant, etiam ad aliquid impetrandum, quod non nisi a Deo haberi potest.

214.

Circa vltimam definitionis particulam, de bono, declarantem quamnam debeat esse voti materia, nempe bonum (de quo postea ex instituto) tantum illud hic obiter monendum est in vniuersum, voti materiam esse tale bonum cuius oppositum non sit melius, & gratius Deo; quodque bonum sit; tum absolute, tum per comparationem ad suum oppositum: prout plenius declarabitur in seq. cap. 18.

CAPVT XVI.

De multiplici voti diuisione.

S V M M A R I V M.

- 215 Voti diuisio in deliberatum & indeliberatum.
 216 Metus proueniens ex causis naturalibus non obstat, quin votum ex eo factum sit validum.
 217 Nec item si proueniat ab homine, sed sit incussus iniuste, aut ob aliam causam, quam ad extorquendum id ipsum votum.
 218 Per metum incussum iniuste ac directe ad extorquendum votum, ipsum redditur inualidum.
 219 Modi quibus contingit votum esse illicitum tanquam sultum.
 220 Modi alii quibus contingit illicitum esse, tanquam insidiale.
 221 Modi quibus contingit votum esse inualidum.
 222 Quatuor casus in quibus malus finis non obstat, quin votum sit validum.
 223 Diuisio voti in absolutum & conditionatum; & quo modo accipiendum sit, quod conditio in hoc, suspendat obligationem.
 224 Diuisio voti in morale & penale; & diuersi huius modi.
 225 Diuisio in solemne & simplex, & in quo consistat vtriusque differentia.
 226 Diuisio in publicum & priuatum: & alia in personale, reale, & mixtum.
 227 Triplex differentia inter votum personale & reale.
 228 Notandum de voto mixto.
 229 Diuisio voti in affirmatiuum & negatiuum.

215.

MVLTA ac variae voti diuisiones assignantur, vt videre est apud Paludanum in 4. distinct. 38. quaest. 2. Illas persequitur Suarez in tract. 6. De religione, lib. 1. cap. vltimo.

Prima diuisio, voti in deliberatum & indeliberatum.

215.

Votum deliberatum dicitur, quod factum est cum antecedente deliberatione saltem virtuali. Indeliberatum vero, quod sine deliberatione antecedente est

factum. Quod quidem est votum solo nomine: cum ex dictis in precedenti cap. ad rationem voti requiratur vt sit promissio deliberata: adde & facta animo promittendi seque obligandi: vnde intelligitur solo quoque nomine votum esse, sine tali animo factum: ita vt merito non verum sed fictum tantummodo votum censetur. Quae hic notanda viderentur de deliberatione ad voti validitatem requisita tradentur in sequenti cap. 19. sect. 2.

Secunda diuisio voti in spontaneum, & in extortum metu.

Spontaneum votum dicitur, quod libere omnino fit, soloque pietatis intuitu. Extortum autem metu, dicitur quod non fieret nisi metus vigeret. De quo pro praxi notanda sunt aliquot documenta.

Primum est, quod Suarez in memorato lib. 1. cap. 7. num. 3. & aliquot sequentibus tractat. Validum esse votum factum quocumque metu proueniente ex causis naturalibus: vt factum in naufragio aut alio mortis periculo, aut in aliqua magna tribulatione ad obtinendam diuinitus liberationem ab ea. Istud deducitur, ex cap. Sicut primo & secundo, De regularibus. Idem etiam habetur ex timoratorum vsu in Ecclesia. Et probatur ratione: quia sic vouens libere vouet: quandoquidem metus non tollit libertatem simpliciter. Et licet enim coniunctam habeat displicentiam, qua metuens nollet facere quod facit, si id posset absque eo incommodo quod timet: non impedit tamen, quin sit libertas sufficiens ad vouendum, cum sit sufficiens ad peccatum mortaliter: iuxta cap. Merito. 15. quaest. 1. vbi ratio redditur; quod peccata per metum commissa, sint peccata volentium, quoniam sic peccans, licet alias peccare nollet, quia peccatum simpliciter, ac secundum se spectatum illi displicet, nihilominus tamen hic & nunc, libere vult peccatum, tanquam medium vtile ad vitandum malum quod metuit. Voluntas autem quae sufficit ad hominem obligandum diabolo, sufficit etiam ad obligandum Deo, prout habitum est in praeced. nu. 2. o. 6. Nec obstat cap. Confessus. 17. quaest. 2. in quo Presbyter qui infirmitate & feruore passionis, se monachum fore promissit, declaratur non esse per eum actum factus Religiosus. Non obstat inquam, quia Pontifex suam illam declarationem fundat non in eo quod talis promissio facta sit metu mortis: sed in eo quod canonica institutio interdictum sit, monachum fieri seu profiteri, ante annum probationis. Videntur est Suarez ibid. num. 7.

216.

Secundum est, Si metus ex quo fit votum, iniuste irrogatus sit, non irritare illud: vt si maritus deprehensus in adulterio minetur se curaturum in iudicio illius castigationem, nisi religionis ingressum voueat; aut si reo mortis, potestas fiat redimenti illius supplicij, si voueat se in uxorem accepturum puellam quae se offert, validum erit votum. Istud tractans Leon. Lessius De iust. & iure lib. 2. cap. 40. num. 10. confirmat hac ratione: quod quando metus iniuste irrogatur ob crimen, non tam censetur inferri ab extrinseco, quam ab intrinseco: nimirum a propria voluntate, qua commissum est delictum: atque is qui votum proponit, potius auferat quam inferat metum: vt potest ostendens ei viam mali euadendi. Jam id quod ex propria voluntate oritur, non censetur moraliter voluntati repugnare: ideo enim ex communi sententia, talis metus non rescindit ciuiles contractus, qui libertatem requirunt perinde ac votum.

217.

Tertium est, quod consequenter habet Lessius ac etiam Suarez in seq. num. 8. metum iniuriosum non irritare votum ex eo factum, si is ob aliam causam incussus sit, quam ad istud extorquendum: vt si quis metuens hostem persequenter ipsum iniuste, voueat ingressum religionis, vt Deus illum seruet: vel apud Turcas seruituti iniuste addictus, idem voueat, vt Deus ipsum liberet. Ratio vero est, quod metus tunc non sit directe causa voti, sed solum occasio: qua quis voto vitur tanquam medio ad depellendum metum, alia de causa illatum.

Quartum est, Metum iniuriose incussum directe ad extorquendum votum, irritare ipsum. Hanc esse commu-

218.

nem

nem sententiam indicat Nauar. in Enchir. cap. 12. num. 52. pro qua citantur aliquod iura præsertim cap. 1. De ijs que vi. &c. Ratio vero præcipua est: quod cum nemo probus promissionem sibi tali modo factam acceptaret, aut aliquid iuris ex ea prætenderet (quandoquidem vt habet regula 48 iuris in 6 locupletari nemo debet cum alterius iniuria) alienum est à ratione existimare, quod Deus acceptet vota iniuriose extorta. Nec obstat, quod Deus ipse non inferat talem iniuriam: quia proposita regula sic concepta est, vt interpretanda sit de iniuria, à quocumq; proueniat.

Magna autem difficultas est: An hoc habeat locum si metus sit tantum leuis: quam Suarez tractat in memorato lib. 1. cap. 7. à num. 9. pluribus autoribus in vtramque partem citatis. Partem autem negantem propugnat tantquam veniosem. Quin vero in praxi affirmantem sequi possumus, nihil obstat. Tum quia nec ipse nec alij, quos sequitur, eam reiciunt tantquam improbabilem. Tum quia bonos habet auctores, vt patet ex ijs quos idem Suarez satis magno numero, & maiore Thomás Sanchez lib. 4. De matrimonio disput. 17. commemorat. Tum quia satis bonum habet fundamentum: nempe quod metus grauis ex eo quod sit grauis non reddat votum inualidum: quandoquidem, etiam factum metu mortis grauissimo, valet vt ex præcedenti primo notabili patet: sed ex eo, quod per iniuriam in oculis sit ad extorquendum consensum vouendi. Si ergo metus leuis eodem modo incussus sit, similiter reddet votum inualidum: præsertim cum ex eo perinde ac ex graui, votum sic procedere potest, vt ceteri debuerit illius causa sine qua non: seu quæ si non interuenisset, ipsum emissum non esset. Accedit quod in dubijs liceat partem minus probabilem relicta probabiliore sequi: nisi obstat irreuerentia in vsu rerum sacrarum, vt in administratione sacramentorum: vel iniuria inferenda proximo. Nonnunquam tamen consulenda erit petitio relaxationis ad tranquillitatem conscientie illius, qui ex ea parte non habuerit quietam: præsertim cum parti neganti subscribentes sint auctores ceteris recentiores: quorum auctoritas potior est in iudicio de peccatis, si constet ipsos & doctos esse & diligentes in discutiendis difficultatibus.

Tertio voti diuisio, in licitum & illicitum.

Votum licitum illud est, quod sancte fit & absque peccato: illicitum vero quod fieri nequit absque peccato: & (iuxta verba illa ecclesiasticis cap. quinto, Displicet Deo infidelis & stulta promissio) potest diuidi in inidele & stultum.

De eodem vero conuenienter instituto nostro, est explicandum, quibus modis ipsum stultum, & quibus inidele esse contingat. Stultum ergo esse potest, primo ex parte finis. Nam quicumque aliquid vouet propter malum finem, stulte ac imprudenter vouet, mortaliterq; peccat, si illud quod vouet sit mortale: venialiter vero, si tantum sit veniale. Nisi forte existimet se posse per tale votum, aliquid mali à Deo obtinere: quod est grauissimum blasphemie peccatum: cum diuinæ bonitati repugnet vilius peccati, etiam si tantum venialis, auctorem esse. Secundo, ex modo vouendi, vt cum quis inconsiderate, & leuiter vouet. In eo enim peccat, etsi tantum venialiter: nisi per talem inconsiderationem, quam diligentia adhibita vincere poterit, exponat se probabili periculo peccandi mortaliter.

Tertio, ex parte materia: non enim licet vouere Deo quiduis, sed id quod illi gratum est & acceptum. Ipsum autem requirit quatuor conditiones, in sinuatas à D. Tho. 2. 2. qu. 88. art. 2. Prima est, vt id quod vouemus sit nobis possibile: vouendo enim aliquid nobis impossibile, vt vitare omne peccatum veniale, peccamus: idque mortaliter si ex certa scientia id faciamus: quia Deum afficimus notabili iniuria, promittentes ei mendaciter, quod nos præstare non posse scimus. Secunda est, vt illud quod vouemus sit in nostra libertate. Nam qui vouet necessarium necessitate naturæ, vt se moriturum, vel non volaturum, peccat saltem venialiter, per quoddam vaniloquium. Dixi ne-

cessitate naturæ: quia de eo quod est necessarium necessitate præcepti: vt de nunquam fornicando, rite fit votum. Tertia est, vt id quod vouemus sit utile, id est, proficit ad honorem Dei: aut certe (si quidem pro fine consequendi bonum temporale, votum licite emittitur, vt Sorus in 7. De iustitia & iure, qu. 1. art. 3. ante solutionem argumentorum, recte probat, ex voto quod fecit Iacob Genes. 28. vers. 20.) ad nostram aut proximi vtilitatem. Qui enim rem penitus inutilem vouet, peccat venialiter: imo & mortaliter: si, vt sæpe solet, addit superstitionem. Quarta est, vt id quod vouemus sit bonum: nam vouere malum, est peccatum, aliquando mortale, aliquando veniale, prout exponitur in sequ. cap. 18. Quinta est, vt bonum quod vouemus non aduerfetur meliori bono: ita vt nequeat cum eo simul consistere. Namque malum est, sibi viam præcludere ad aliquam perfectionem maiorem. Non committitur tamen in eo peccatum, plusquam veniale, nisi fiat ex heresi: vt quando quis vouet se ducturum vxorem: quia pertinaciter credituratum coniugatorum esse præferendum statui calibatus.

Infidele autem esse votum potest dupliciter. Primo quidem, cum quis bene vouit, sed non implet postea quod vouit: de cuius peccato dicitur in proxime sequenti capite. Deinde vero, cum quis habet quidem propositum vouendi & promittendi, sed non habet implendi id quod vouet. Cuiusmodi infidelitas est graue peccatum, & quidem grauius, quam præcedens non seruantis votum, quod sincere fecerat: sicut grauius peccat, qui iurat illud quod non intendit facere: quam is qui iurat sincere, sed postea non facit. Immo, vt notat Nauar. in Enchir. cap. 12. nu. 38. ille bis peccat: primo quidem vouendo mendaciter: secundo vero, non implendo votum validum.

Quarta diuisio voti in validum & in inualidum.

Votum validum est, quod habet vim obligandi: & inualidum, quod nunquam habet vim obligandi: ne quidem cum fit. De hoc autem occurrunt notandi modi quibus ipsum contingit.

Primo igitur votum est inualidum ex defectu deliberationis: iuxta cap. Sicut primæ, De regularibus, atq; antedicta in præced. capite.

Secundo, ex interuentu fraudis, quæ cum est tota causa voti (ita scilicet vt homo nunquam vouisset, nisi fuisset fraude circumuentus) votum ipsum est nullum: vt pote factum sine sufficienti proposito.

Tertio, ex coactione: non enim valet votum, ad quod faciendum coactus est aliquis: quia coactio tollit libertatem voluntatis, quam in voto requiri habetur ex antedictis: & confirmatur per illud, quod in cap. Non est, 15. q. 1. Christus dicitur eligere sibi militem voluntarium. Quatenus non modo ex coactione sed etiam ex metu, votum ceteri possit inualidum, satis intelligi potest ex notatis circa præcedentem diuisionem secundam, & plenius ex dicendis in seq. lib. 25. cap. 4. sect. 1.

Quarto, votum inualidum esse potest ratione personæ quæ vouet. Si enim puer vouerit antequam vsum rationis habeat, omnes consentiunt votum esse inualidum: tantquam indeliberatum scilicet. Item ex Concilio Tridentino sessione vltima cap. 15. De regularibus, votum solemne religionis factum ante 16. annum completum, sicut & factum ante absolutum annum probationis: est nullum.

Quinto, inualidum esse potest ex materia. Nam quando ex ea redditur illicitum, aliquo ex modis notatis, circa præcedentem diuisionem tertiam, redditur quoque inualidum. Vbi aduerte quando bonum, de quo fit votum est maius respectu vnius, & minus respectu alterius: si ille qui vouet respiciat maius bonum, votum esse validum: si respiciat minus, votum esse inualidum. Exemplum est, si quis voueat se ad mortem vsque perseueraturum in religione minus perfecta. Si enim id faciat, quia putat melius esse perseuerare, in tali religione, quam non perseuerare, votum est validum: sed si id faciat, vt se à perfectiori religione excludat, votum est inualidum.

Postremo potest votum inualidum esse ex fine: quod contingit in duobus tantum casibus, vt intelligitur ex Caiet. in verbo Votum cap. 2. & ex Nauar. in Enchir. c. 12. num. 30. & 31. Prior est quando malus finis, est pars materiz: vt cum quis vouet se propter inanem gloriam daturum eleemosynam, quod est vouere peccatum: puta opus quod est vestitum circumstantia mali finis. Itaque tale votum, quod nec Deo placere, nec emitti aut impleri licite potest, merito censetur inualidum. Posterior casus est quando malus finis, est finis non tantum vouentis, sed etiam voti: vt accidit quando votum ipsum suscipitur ea intentione, vt per illud malus finis a Deo obtineatur. Cum enim huiusmodi votum sit species quedam blasphemiz, qua Deus author & patronus peccati constituitur, censendum est, vt omnino illicitum sit inualidum esse. Exemplum est: si quis aliquid ideo voueat, vt a Deo iniustam victoriam impetret, vel si quis in gratiarum actionem voueat, se sacrificium Deo oblaturum, aut certam eleemosynam daturum, si aliena vxore potiatur.

222.

Intelligitur quoque ex iisdem authoribus, quatuor dari casus, in quibus malus finis non obstat quin votum sit validum. Primus est, quando finis ipse malus, aliquid boni in se continet, & is qui vouet, cupit per votum obtinere a Deo id ipsum bonum, non autem malum finem: vt accidit vouenti aliquid Deo, vt ex concubina filium impetret, vel vt duellum suscepturus mortem euadat: vel vt furtum facturum, non capiatur.

Secundus est, quando malum quod intenditur, non apponitur voto tanquam finis illius, sed tanquam pura conditio sub qua vouetur. Sic igitur votum de re bona factum, inualidum est quidem, si vouens intendat per ipsum impetrare a Deo interfectionem inimici: valet tamen si intendat impetrare gratiam agendi penitentiam, aut cauendi sibi postea a simili facinore, si ei contingat interficere inimicum. Ratio est, quia si ad sint cetera ad votum requisita, ipsum non est censendum inualidum ob turpitudinem conditionis, non atrinentis ad ipsius materiam: nec impediens quin impleri possit absque salutis dispendio: aut si atineat quidem, sed inuile est ad votum: vnde fit vt materiz eius adiecta, ipsum minime vitiet: cum ex regula 37. intris in 6. vile non debeat per inutile vitari. Et ita in Enchir. cap. 12. nu. 43. Nauatrus definit, eum qui vouit Ierosolymam ire genibus flexis & ferendo ore bufonem, teneri quidem ire, non tamé genibus flexis (quod est moraliter impossibile) nec ferendo Bufonem ore: quia id turpe est, nulliusq; reuerentiz erga Deum: & ideo ad votum inuile: ac proinde non obstat quin votum proficiendi Ierosolymam sit validum.

Tertius casus est, quando finis malus, non est primarius, sed tantum secundarius, & causa solummodo moriua: vt quando quis vouet se aliquid in eleemosynam daturum pauperibus propter Deum: sed ad vouendum motus est, vt molestia aliquem afficeret.

Quartus est, quando finis principalis est quidem malus: sed non est finis voti, tanquam ipsum fiat ad talem finem a Deo impetrandum: sed tantum est finis vouentis: qui cogitat se posse voto interposito aliquid impetrare ab hominibus, vt accidit ei qui religionem vouet, quo eligatur in Abbatem. Item ei qui vouet castitatem susceptione sacri ordinis, quo beneficium Ecclesiasticum consequatur. Cuiusmodi fines extrinseci sunt voto: cum adeptio illorum non expectetur a Deo, quem solummodo votum respicit, sed ab hominibus. Quia igitur in quatuor his casibus votum fit de re bona, nec habet malum finem internum, ipsum sane censendum est obligatorium, atq; adeo validum esse: quod quantumuis cum aliquo peccato emissum sit, tamen sine peccato impleri potest.

Quinta diuisio voti, in absolutum & conditionatum.

223.

Illud votum dicitur absolutum, quo quis absolute & sine conditione vouet: conditionatum vero, quod fit sub conditione. Quorum illud homo statim ac potest, implere tenetur: nisi certum tempus præfixerit: pro quo, nec ante illud, voluerit se obligare. Conditionatum vero non

tenetur implere, donec secuta sit conditio: dummodo tamen ipse non impediatur, nec sequeretur, quemadmodum recte notat Nauar. in Enchir. cap. 12. numero 42. & 43. Sic æger nisi secuta sanitate, non tenetur peregrinari: facto voto de suscipienda peregrinatione si sanitatem recuperet.

Vbi aduerte quod de voto ipso conditionali habet Suarez in cit. lib. 1. cap. 19. num. 9. conditionem in illo suspendere obligationem, non quod tale votum nullo modo obliget statim: quia id repugnat voto, de cuius essentia est vt sit promissio obligatoria, sed quod obligatio illius suspendatur quoad executionem, quæ est voti obiectum, quod adiectione conditionis limitatur: non item promissio, ex qua proinde obligatio statim ita nascitur, vt non sit in potestate vouentis non manere obstricti ad illam executionem, cum impleta fuerit conditio: adeo vt ex tunc tenetur habere animum implendi illud suum votum, impleta conditione sub qua emissum fuit. Quod si conditio caderet in promissionem (quia hanc suspenderet) non esset votum, nequidem conditionatum: sed solum propositum conditionatum vouendi: vti quæ dicitur: Voueo castitatem si Petro visum fuerit. Nam cum votum ista ratione suspendatur in futurum, non fit tunc: ideoque talia verba indicant tantummodo propositum conditionatum vouendi in posterum. De qua re idem Suarez in præced. numero 8.

Sexta voti diuisio in morale & pœnale.

Votum morale dicitur, quod spectat ad mores, tanquam stimulus ad studium & exercitium virtutis. Pœnale vero dicitur quod in pœna alicuius peccati suscipitur: aliquando quidem sub conditione, vt cum quis vouet peregrinationem si luserit aleis: aliquando vero absolute, vt cum quis vouit peregrinationem, quia commisit homicidium. Et vtroq; modo est verum votum, per quod vouens simpliciter consentit in obligationem subeundi talem pœnam. Cum hac differentia tamen, que patet ex anteceditis, vt si sit posterioris modi, ad executionem statim obliget, non item si sit prioris modi: cum illius obligatio suspendatur vsque ad impletionem conditionis appositæ. De eodem modo obiter nota, interdum solitarium & interdum coniunctum esse cum morali: quod pendet ex intentione vouentis: quæ dicendo, Peregrinationem voueo si lusero: esse potest adstringendi se tum ad non ludentium, tum ad subeundam peregrinationis pœnam si luserit. Quod notandum est procuranti eiusmodi voti dispensationem, vt Superiorem informet. Videri possunt quæ Suarez habet in seq. num. 14.

Septima diuisio voti in simplex & solemne: & octaua in publicum & priuatum.

Ex vniuerso numero votorum duo solummodo censentur solemnia, votum scilicet castitatis, quod ex ecclesie instituto in susceptione sacrorum ordinum tacite emittitur, tanquam eidem susceptioni connexum (eo enim ipso, quod voluntarie aliquid agitur, censetur pariter agi tacite illud cui connexum est) & professio in religione per Sedem Apostolicam approbata: ita enim habetur ex cap. 1. De voto & voti redemptione in sexto. In quo autem consistat differentia, per quam votum simplex a solemnibus separatur, magna difficultas est, scholastici instituti propria. De ea Cateranus & ceteri D. Thomæ interpretes 2. 2. quest. 88. art. 7. & Sotus in 7. De inst. & iure quest. 2. art. 5. diuersas sententias referunt. Eam quam Sotus ipse approbando late propugnat, sequi possumus: qua statuitur per hoc separari: quod votum simplex habeat se tanquam simplex promissio, quæ a nullo sensibilibiter acceptatur. Solemne votum vero se habeat tanquam stipulatio seu pactum, in quo est non tantum promissio ex parte offerentis, sed etiam acceptatio sensibilibiter manifesta, ex parte recipientis. Votum enim solemne acceptatur ab ecclesia nomine Dei: vnde semper fit in manu persone ecclesiasticæ, quæ loco Dei seu Ecclesie, illud acceptat modo ac forma sensibili. Quod si ita sit: tenendum est etiam cum eodém Soto ibidem, votum simplex & solemne

differre

differe inter se specie: sicut differunt simplex promissio & stipulatio. Tenendum etiam est consequenter, quod votum solemnne transgressus, non satisfaciatur obligationi integre confitendi, si dicatur se transgressum esse votum castitatis, sed debeat explicare circumstantiam, quod tale votum fuerit solemnne.

226. Octava diuisio voti est, in priuatum quod priuatim fit, & in publicum quod publice, & coram multis fit. Quæ diuisio non coincidit cum præcedenti: quia non repugnat votum simplex fieri publice, & solemnne fieri priuatim, id est, præsentate solo Prælato Ecclesiastico. Aliud circa diuisiõnem hanc annotandum non occurrit: nisi quod votum publicum cæteris paribus magis obliget, ratione scandali, quam priuatim.

Nona diuisio voti in personale, reale, & mixtum.

Votum personale dicitur, cuius materia est actio personæ: siue ea sit actio præceptorum, siue consiliorum, operumve supererogationis: vt votum ieiunandi, orandi, pauperum, castitatis, obedientiæ, aut ingrediendi religionem: siue etiam sit pecunia æstimabilis: vt si quis voueat manibus laborare in ædificatione templi, votum censetur personale: quia quantumuis sit digna stipendio, adeoque pretio iusto (quo & redimi possit de consensu Prælati) spectandum est tamen potius secundum illud quod ipsa est formaliter, quam secundum illud cui æquiualeat virtute. Ita notat Suarez in seq. lib. 2. cap. 12. num. 1. Reale vero dicitur, cuius materia est res aliqua: vt votum elemosynæ, vel alterius oblationis pecuniæ in pium usum. Mixtum denique, cuius materia partim constat ex actione, partim ex re. Quod duplex est, vnum quod æque constat ex personali & reali: vt si quis voueat se oraturum in sacello Loreano, & ibi collaturum aliquot nummos aureos. Alterum vero quod principaliter est personale, & secundario ac accessorie est reale: vt votum peregrinationis. Nam peregrinatio de se est actio personæ: quam vt exerceat quis debet expendere res suas: qua ex parte tale votum est reale secundario: sicut & ratione actionis, quæ principaliter peregrinatio importat, est principaliter personale. De qua re Suarez in seq. num. 2. & 3.

227. Differunt autem in tribus votum personale & reale. Ac primo, quod personale tanquam onus impositum personæ: vouentis, non transeat ad alios ratione hereditatis, seu bonorum à vouente acceptorum. Reale vero tanquam onus impositum rebus vouentis, transeat: sicut & transeunt debita ab ipso contracta. Secundo, quod votum personale ab vno emissum, non obliget alterum: quia est actus religionis quo vouens propriam voluntatem offert Deo, ad excitandam in se deuotionem: Votum reale autem obliget, non quidem ratione actus vouendi, sed ratione rerum per votum obligatarum. Et ita hæres siue sit filius siue alius, ad vota realia eius qui illi relinquit hereditatem, tenetur saltem iuxta vires hereditatis. Tertio, quod is qui non potest per se implere votum personale, non teneatur implere per alium, iuxta post dicenda in sequenti num. 283. votum vero reale teneatur implere etiam per alium, sicut & soluere debita alia à se contracta: cum perinde ratione illius, ac ratione horum, habeat res suas obligatas satisfactioni.

228. Potro votum mixtum æque principaliter ex personali & reali, quatenus est personale, induit naturam voti personalis: & quatenus reale, voti realis: & ita si quis vouit ire ad S. Iacobum & ibi dare calicem, hæres tenetur eo mittere calicem, non autem eodem ire. Reale autem principaliter, sed secundario & accessorie personale: conditionem habet & proprietates voti realis: quia accessorium sequitur naturam principalis, vt habet regula 42. iuris in 6. Hincque est, quod si defunctus dum viueret vouit adificare monasterium, & ibi religiosam vitam profiteri, quia tale votum mixtum est principaliter ex reali, & accessorie ex personali: hæres tenetur fundare monasterium: non autem ibi religiosam vitam profiteri: personale vero principaliter & accessorie reale, conditionem, & proprietates pari ratione habet realis. Et ita si quis vouit peregrinari,

hæres nec tenetur id implere, neque expensas quas facturus erat mittere ad locum pium, quo peregrinaturus erat: sicut nec si vouit religionem, tenetur eidem religioni dare bona quæ ille secum in eam laturus erat: quia talia sunt tantum accessoria. Hæc doctrina est Palud. in 4. dist. 38. qu. 3. art. 3. D. Apton. 2. part. tit. 11. cap. 2. §. 5. Sylu. Votum 2. quæst. 11. & Nauarr. in Enchir. cap. 12. nu. 56. & 57. Soti in 7. De iust. quæst. 2. art. 1. in fin. Eandem late persequitur Suarez in seq. lib. 4. cap. 11.

Postrema diuisio voti est in affirmatiuum & negatiuum.

229. Votum affirmatiuum dicitur, quod fit de agendo aliquid, vt de suscipienda peregrinatione, negatiuum vero, quod de non agendo, vt de non fornicando. Aduertenda sunt autem duo, pro iudicio nobis proposito, quæ Suarez tractat in memorato lib. 4. cap. 12. Prius est, votum negatiuum absolute factum obligare semper, ac pro semper, adeoque statim ac factum est, perpetuoque: nisi ex intentione vouentis ipsum limitetur. Huius fundamentum est: quod negatio absoluta realis naturæ sit, vt destruat omnia quæ post se inuenit. Exceptionis vero additæ ratio est, quod obligatio voti, cum sit voluntaria, non extendatur ultra vouentis intentionem se obligandi. Quæ si fuerit cum limitatione ad diem à quo incipiat, vel ad certum terminum in quo desinat, aut cum certa restrictione materia: vt cum vouit quis, se non ingressurum aliquam domum spectans talem ingressum tanquam occasionem peccandi, votum inde censetur conditionati rationem induere, ipsiusque obligatio suspendetur vsque ad diem vel terminum præfixum: æque cessabit, si cesset materia restrictio: vt v. g. occasio peccandi ex ingressu domus.

Posterius est, votum affirmatiuum obligare statim ac fit, non tamē pro statim. Prior pars probatur, quia votum ex se est efficax causa obligationis: ideo enim dicitur quod vouere sit quidem libertatis, sed votum implere sit necessitatis. Eaque de causa statim ac emissum est, is qui emisit obligatur ad non habendum propositum contrarium obseruantia illius, & ad cauendum eiusdem obseruantia impedimentum. Posterior pars vero ex eo constat, quod operatio positua requirat temporis opportunitatem, quæ non semper adest humanoq; modo, nemo liberaliter promittendo, intendat aliter obligare se ad agendum aliquid, quam vt id præstet cum pium poterit commode. In diiudicanda autem commoditate voti adimplendi, spectandum est solum, quanta in negotio, quod ex voto peragendum est, requiratur iudicio prudentium, circumstantiis inspectis. Ratione quarum euenire potest, vt dilatio temporis, quæ respectu vnius, nimia non est: sit respectu alterius nimia: quia tempus, quod commodum est respectu vnius: non est semper respectu alterius, ob diuersas circumstantias personarum & negotiorum.

C A P. XVII.

De obligatione voti, & peccato quod illius transgressione committitur.

S U M M A R I U M.

- 230 Obligatio voti est sub mortali, ac illius violationem suadere peccatum est mortale.
- 231 Cuius generis sit malitia violationis voti.
- 232 Peccatum est, durius differre voti adimplerem, perinde ac illud non implere.
- 233 Tres casus excepti.
- 234 Differentia inter votum factum de bono supererogationis, & factum de bono posito in præcepto.
- 235 Notanda ad iudicandum quando peccetur contra votum affirmatiuum, aut contra negatiuum.
- 236 Alia notanda ad iudicandum quando peccetur contra votum, cuius obligationi præfixus est certus terminus.
- 237 Quomodo ex leuitate materiae transgressor voti excusari possit a mortali.